

Szerkesztői iroda:

Kassa, Főtcza 64. sz. a.  
hová a lap szellemi részét  
illető közlemények kü-  
lendők.

Kéziratok vissza nem  
adatok.

Csak bérmentes leveleket  
fogadunk el.

Semmit sem közlünk, ha  
nem tudjuk, kitől jön.

# SZINÉSZETI KÖZLÖNY

A VIDÉKI SZINÉSZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály.

Kiadóhivatal:

Kassa, Főtcza 64. sz. a.  
hová az előfizetési díjak  
küldendők.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva, vagy  
vidékre postán küldve:  
Egész évre... 6 frt — kr.  
Fél évre... 3 frt — kr.  
Negyed évre... 1 frt 50 kr.  
Két órára... 1 frt — kr.  
Egy órára... 50 kr.

Előfizetések bármely nap-  
tól elfogadottnak.  
Nyit-tér soronként 15 kr. A  
nyit-téri díjak előre fizetendők

## A vidéki színészet.

I.

A nemzeti közmi-elődést s a hazai nyelv terjedését semmi sem mozdíthatja elő oly gyorsan és biztosan, mint a színpad. Belátta ezt már 1830-ban az az országos küldöttség, amely a nemzeti színház érdekében, Döbrentey Gábor elnöklete alatt tanácskozáván, kimondta, hogy: egy országos színház föllállítása Budapesten, még a tudóstársaságnál is fontosabb, sürgősebb és nagyobb horderejű kérdés.

Eme küldöttség hatalmasan indokolt javaslata, illetőleg jelentése következtében, a magyar nemzet egyik büszkeségének életre hívása elhatározatott.

Ott áll e büszkesége a nemzetnek a kerepesi ut mentében. Körülbelül félszázad óta terjeszti a német ajku fővárosban a nemzeti nyelvet és művelődést. Daczára hibáinak, tévedéseinek s a német muzsakultusznak, a melyek azonban korántsem az intézetnek magának, mint inkább az intézet vezetőinek s a politikai nyomasztó viszonyoknak tudható be, elég szép eredményt mutathat föl rövid 50 év alatt.

A nemzet templomot emelt a magyar színészetnek az ország szívében. A templom viszont, hála fejében közönséget, híveket teremtett a templomnak. Hála égnek! az egyetlen templom valahára szűk lett. Ma már két templomban halljuk hangoztatni a drága hazai nyelvet, a nemzeti- és a népszínházban. Rövid időn fel fog hangzani az, a sugárúti operaszínházban is.

A fővárosban tehát még csak türhetően áll a nemzeti színészet ügye.

Nem így a vidéken, az ország különböző részein.

Minden igaz magyar szívből üdözölte a „Magyar színész kebelzet” megalakulását. Ez egyesülésben a magyar színészetnek újjászületését látta a nemzet.

Fájdalom esalódott! A kebelzetnek célja volt, a magyar színészet szellemi és anyagi fölvirágoztatása. Mielőtt azonban a gyakorlat a szép eszmét és közóhajt megérlette volna: a kebelzet bomlásnak indult.

Folyó évi augusztus hó 10-én Budapesten kimondta a színész-kongresszus második rendkívüli nagy gyűlésének többsége: vagyis a kongresszusban részt vett 59 színész és társulati képviselők közül 34: hogy a mostani állapot tarthatlan, hogy a kerületi rendszer szüntettessék meg.

Most tehát az ország területének színi kerületekre történt fölosztása, valószínűleg keresztül huzatik: ha ugyan a miniszter is, a kihez e határozat fölterjesztetni fog, helybenhagyja a kongresszus határozatát.

A színi kerületek ellenei azt hozzák föl törleési indokul hogy: a magyar színészet nagyobb nyomorban soha sem volt, mint a kerületi rendszer behozatala óta; hogy a színészek tömegesen jutottak koldusbotra; hogy rimánkodva jártak sorra a kerületet nyert igazgatókat, akik a tizedrészeknek sem tudtak kenyeret adni; hogy sok tehetséges színész kénytelen volt elhagyni azt a pályát, a melyre egész életét szentelte.

Beresényi Béla még azt is hangoztatta, hogy: a „hazai színészet jövője örökre el van temetve, ha a kerületek továbbra is megmaradnak”. Merész, mondhatni, vakmerő és megdondolatlan állítás. Azt mondja továbbá Beresényi Béla, hogy „1200 színész sorsát 29 igazgató kezébe adni: legalább is lelketlenség.”

A kerületi rendszernek úgy, amint az eddig vagy amint még most is fenn áll, én sem voltam

barátja soha. E rendszerhez még a magyar vidéki közönség nem érett egészen, illetőleg helyesebben szólva, a vidéki városok közművelődési viszonyaik nem fejlődtek ki még annyira, hogy e rendszer nálunk biztos tenyésztalajra találjon.

Nem a kerületi rendszerben magában tehát, hanem inkább a vidék közművelődési s rendezetlen társadalmi viszonyaiban lehet, sőt van a fő hiba.

Rendnek okvetlen kell lenni a vidéki színésznél: különben előbb-utóbb a vásári komédiáig fog aljasulni. Az igazgatók száma meghatározandó, nehogy az igazgató anyyi legyen, mint a működő színész, amint volt az a 60-as és 70-es években. A ki nek 3—4 szindarabja s néhány színpadi öltönye volt: fölécsapott igazgatónak s 4-ed, 5-öd magával bejárta az országot, a nemzeti színészet gyalázatára és szégyenére.

Vagy talán ezt az állapotot akarja a kongresszusi többség visszahozni?!

Beresényi ur 1200 ember kenyeréről, megélhetéséről beszél.

Legyünk őszinték és igazságosak.

Ugy látszik Beresényi ur felelte, hogy amaz 1200 ember közt hány képzett s csak középszerűen is iskolázott és művelt egyén található. Tehát a vidéki színpadot ismét a dologtalan, esavargó, az apai háztól megszökött s az iskolából kiesapott léhűtök menhelyévé és táptintézetévé akarja aljasítani?! Vagy, azt hiszi Beresényi ur nemis elragadtatásában, hogy az az 1200 ember: mind művész? Bol-dog hit. Ha így volna: minden bizonynyal igazat adnék neki, s kifogását jogosnak s fájdalmát tiszteletre méltónak ismerném el. A közt az 1200 ember közt alig van 200, akik megérdemlik, hogy sorsuk iránt melegen érdeklődjünk és existenciájukról komolyan gondoskodjunk; alig van mondok 200, aki csupán és kizárólag a színpadra képezte magát s hivatásból futja pályáját.

Ha valahol kívánatos és szükséges, hogy a vidéki színészet szabályoztassék és rendeztessék: éppen nálunk elkerülhetlenül szükséges dolog az.

Ne engedjük tehát továbbra is kóborolni a vidéki színészetet faluról-falura. Ne engedjük, hogy a nemzeti nyelv és művelődés apostolai esűrőkben, magtárakban, kocsiszínekben és állásokban hirdessék a nemzeti erkölcsöket és művelődés igéit s terjeszszék és kedveltessék a Kazinezyak és Kölesyek sat. nyelvét.

Amde ezt nem a színi kerületek eltörlésével, hanem azok szilárdabb alapokra fektetésével érhetjük csak el.

Higyük el azok az urak ott a másik oldalon, hogy az ő elveik nyomán egyetlen állandó színház sem fog építtetni a vidéken; míg a kerületi, de helyes és gyakorlati rendszer, éppen azoknak rakja le alapját.

Én részemről lelkemből helyeslem az országos központi tanács azon javaslatát, amely szerint a kerületek beosztását revizió alá vétetni s minden állandó színházzal, és — tegyük még hozzá — rendes színpártoló egylettel bíró várost központul tekintetni tanácsolja.

Hogy azonban ez életre való s az adott viszonyok közt egyedül célhoz vezető eszme mielőbb megteremje a várt üdvös gyümölcsöt: szükséges, hogy a vidéki városok közművelődési viszonyaik újabb s ama nagy fontosságú nemzeti célnak megfelelőbb alakot öltsenek.

Az átalakulási módozatokat a jövő számban fogom fejtegetni.

A „Szabolcsi Hirlap” szerkesztője.

## Az érem másik oldala.

(Két közlemény.)

I.

Debreczen, aug. végén.

Ninesen olyan esztendő, s az esztendőnek olyan hónapja, a hónapnak olyan napja, a melyikben újabb meg újabb panasz, jajveszkielés ne lenne hallható a színészet köréből, a miknek refrainje mindig ugyanez: „Nem lehet megélni!” „Rosz a világ!” — „Nem pártolják a művészetet.”

Most az országos elemi csapás csinál bajt, itt az elszegényedés, amott az elrontott műzslés, másik helyen kényelmetlen a színház, a harmadikon, a rossz idő járás, a negyediken... az isten tudja mi a baj, csak hogy mindig és mindenütt van.

Bámulatos dolog, hogy honnan tudnak előszedni mindig valami okot, melynek az anyagi eredménytelenséget tiszta lelkiismerettel betudni lehet. Elég az hozzá, hogy van.

De hát vajjon ezek az okok mindig kívülről származnak?

Ha például jobban, behatóbban keresnénk az okot, nem találánk-e azt néha-néha meg a társulatok kebelében is?

De igen, sőt határozottan merem állítani, hogy az igazi ok mindenkor és minden időben a szintársulatok belserveszetében keresendő.

Igaz lehet, hogy a vidéki közönség műzslése az utóbbi évek alatt szenvedett, vagy hogy úgy mondjam változott, s ma már mindenben a rendkívülit s a túlzottat szeretné megtalálni. Csak hogy ennek egy igen különös oka van. — Nem élvezi ő ezeket nagyobb előszeretettel, mint élvezné p. o. azt, a mely csakugyan élvezetet nyújt s gyönyörködtet, de a közönség undorral fordul el attól a mit a vidéki színész társadalmi életében, — tisztelet a kivételnek, — természetesen tanul megösmerni.

Nem kell kézzel foghatóan megmagyaráznom tudja mindenki, hogy mi az a „természetes.”

A színészetben társadalmi életéről szó sines, s erre azt szokták felelni, hogy ennek oka nem a színészek, ha nem az ilyen, amolyan arrogans közönség, melynek fogalmai sinesenek a társadalmi követelményekről, mely sokkal büszkébb, hogy sem színész is bebecsásson salonjába.

Biztosíthatok akárkit, hogy annak a jó közönségnek, fáj az a tartózkodás, mit arrogantiának bélyegzenek, de hát nem tehet másképp, mert ősméri a színészt, „természetes” voltában.

Ha a színész, élénk, kifejtett szellemével öszhangba tudná hozni egész lényét, valóját, akkor az az ugynevezett arrogancia eltűnnék, s ő volna a legszívesebben látott vendég bárhol is.

A szintársulat rosz anyagi helyzetét is csaknem mindig ugyanazon okok idézik elő, melyek a színészt kizárják a közönség köréből.

Ennek a megfejtése igen egyszerű.

Az X-ék kompániája ma este azért nem megy színházba, mert a kedélyes quaterkázást tovább folytatva, visszavárja L e n g e d i t vagy nem tudom, hogy hívjákot, a ki 6 órakor elment, hogy Moór Károlynak felöltözzék, — hős szerelmese lévén a társulatnak. Sőt néha virtuskodik is, s csak 3/4 órákor megy öltözni, s ezt hangos nevetés között jelenti ki a koreszmában, mondván, hogy „mit neki, hadd várjanak egy kicsit.”

Számtalan vidéki színész van olyan, ki a közönség nagy részénél kivíta magának azon elismerést, mely dicsőítve emlegeti művészetét, a mit rendkívüli állapotában produkálni képes.

Hányszor megtörténik, hogy Y. azért megy el a színházba, hogy nadrágját, kalapját vagy kabátját lássa játszania, mit színész barátja kölesön

kért. És ez a kiköleszés nem marad titok. Y. ur éppen abban a pillanatban sugja ezt meg szép szomszédnőjének, midőn a drámai hős legkomolyabb jelenetében beszél az ezer meg ezer francokról. — Vége van az illúsióknak.

Számtalan példát tudnék felhozni, melyek bebizonyítják, hogy a vidéki színész a magánéletben, mennyire tiporja alá saját tekintélyét. Van eset rá, sőt ez is a gyakoriak közé tartozik, hogy széles jó kedvében pajtásainak órák hosszaiig beszél a szinpadai kullissza titkokról. N. N. színész-nőről, stb. stb. s így tönkre teszi a színészet a nélkül is gyöngye lábán álló hitelét.

Tudjuk azt, hogy soha sem ülhet össze három színész a nélkül, hogy az ne az igazgatóság vagy a színészet beléletét boncolgatná. A három között mindig akad ellenzéki. Kifejlődik a dühös vita. A színészek vitakozásaitól pedig az isten meentsen meg. Minden ilyen vitának, mert csaknem mindig nyilvános helyen tartatik, — számtalan hallgatója van.

Ezek a hallgatók, mint a méhraj viszik széjjel a városba a közönség minden osztályába a hallgatókat s így jut a közönség tudomására az, hogy S. érkevényen meg lett büntetve, mert tegnap az első és második felvonás között az öltözőben felhajtott egy pár liter „hegyi“-t; hogy K. milyen pompásan tudott a sugó után beszélni, pedig a szerepéből egy szót sem tudhatott, mert az igazgató délután osztotta ki a szerepeket; hogy a tagok gaget már hetek óta nem kapnak s ma holnap strikelni lesznek kénytelenek stb. stb.

A gagé! Szüntelen ez a baj; csak két forint hátralékban legyen az igazgató, akkor jaj a fejének, s nem ritka eset, hogy az látit a tagok és közönség között legjobban, a kinek meglehetősen előlege van kiinn.

Szóval a közönséget megfosztják az illúsiótól, meg a színházba járás kedvétől, s önmagukat attól, hogy társaság-képességek tekintessenek.

Karczag Vilmos.

## CSARNOK.

### Világos előtt. \*)

A bajai színészek

(Ujfalusi Sándor, Éder Luíza, Boer.)

A nagyvendéglő előtt haladva, az emelet nyitott ablakain át, solo és kórus hangok hatottak ki az utcára, hol egy esomó hallgató közt a vándor diák is megállott; ezek színészek gondolá ugra föl lángoló lelkében; a vendéglő kapuján cifra színlel „Maresa az ezred leányá“-t hirdette az nap estvére. Remegve ment föl a vándor diák a lépcsőkön, s a terem ajtó kuleslyukán benézett. Ujfalusi Sándor kezében egy hegedűvel a szinpad közepén, a négy szál cigányból álló zenekart tanította a dalok kísérésére.

\*) Mutatvány Molnár György sajtó alatt lévő emlékeiből. Szerk.

## TÁRCZA.

### A szinfalak mögött.

— Genre. —

Ne ijedj meg, türelmes olvasója e soroknak. Nem foglak elrémíteni borzasztó dolgokkal, mik a nagyvilági szinfalak mögött történnek; nem fogok a diplomacia coullissédolgai rajzolásába, sem a börze „coullisse“-át nem bolygatom, — egyszerű, köznapit tollrajzot óhajtok itt adni, s vázolni, mint készül egy műkedvelői szineloadás.

Minden éremnek két oldala van, mondja egy francia közmondás. Ez éremnek t. i. a műkedvelői előadásoknak — csak egyik felét ismeri a közönség és míg az arra nyomott képet, melyet a lámpák fénye és a cothurnusok, királyi köpenyeg ragyogó színben tüntetnek tel, megtapsolja, megéljenez: addig nem tudja, mint néz ki a másik oldal, mely a háttéri függöny és az öltöző szobák felé van fordulva, s melynek nem jut sem a lámpából, sem a cothurnus dícsőségéből.

Tehát fordítsuk meg az éremet.

Vegyük pl. hogy a nöegylet egy választmányi tagjának azon gondolata támad, miszerint a szegények felségelésére, vagy más czélra műkedvelői előadást kell rendezni. Az eszme határozattá lesz. De nők nem vezethetik az ügyet, megkérnek illetőleg kéré szavakban ráparancsolnak egy tevékeny úrra, ki véletlenül a nőnemnek hódoló tisztelője, hogy rendezzen egy műkedvelői előadást.

Eddig hát könnyen ment. A nők megtették az első lépést. Többet nem is kívánhatunk egy-

Az énekzene-próba után lassan belopódzott a kiürült terembe, mely tágas és díszes volt, majd olyan szinpadal, mint a váradi fekete sas termében. Mintha egy lélek sem lett volna már a teremben, oly siri esend váltotta föl az előbbeni zajt; lábujhegyen, dobogó szívvel a szinpadra mászott és a sugólyuk elé állva sokáig elaludalt.

Belé képzelte magát Felekinek, mikor az égő madonnai esapszék lángjaiból a két nőt megmentette; ott érezte balkarján, szíve mellett Priele Cornéliát, jobbán Felekinét; képzetele elragadta s a mit hosszú vándorútján, a sziklák, erdők, kukoriczások közt annyiszor ismételt, most a szinpadon kiáltotta el, hogy: „Meg mentettem őket!“ „Kit mit?“ hebege a szinpad alól egy fölzérenző hang, nyomban követve hosszú alakjától, jól elnyújt fehér pongyolában, kit a szinpad alatti édes álomból riasztott föl az ismételt és mindig fokozatos hangzóról szavalt „Meg mentettem őket“ felkiáltás!

A társulat szinlaposztója volt e siri alak, ki a nagyvárost már befutva, fáradt tagjait a requisium szalmazsáknak pihentette, a legyekről ment szinpad alatti sötétségben.

Csakhamar megbarátkoztak. A szinlaposztónak tetszett az, hogy pártfogásába vegye a diákat, ki alig merészelt kimondani, hogy szeretne a színészek közzé lépni.

Tüstént Ujfalusihoz, a rendező és földirektorhoz vezette a diákat; Ujfalusi éppen a társulat néhány első tagjával pörpatvarkodott a számadások fölött és így várni kellett, míg hajba kapva csakhamar szünetek.

Az élénk, tüzes, szép barna férfi egy pár biztató szóval, fölfogadta a diákat kezdő színészek, és tüstént be is osztotta egyik étköz koresmába két tálas ebédre, kezébe nyomván egy darabka papirt, a vendéglőshöz vezető passus gyanánt.

Nem volt boldogabb a világon Kántor Gynszinál, mert most már ő is színésznek képzelte magát és volt meleg kosztja is, a mi után a sok utzéli szilvától hidegletlössé vált, élés kamarája szintén sóvárgott.

Örömben uszó kedvvel sietett a színész tanynyára, mely egy sarokház lebujjában volt 13 roz-zant lépcsőben.

Egyik sarokban buzáthordó napszamosok kanalozták a paprikást, másik oldalon egy négyszögletes asztal mellett ült négy színész és két női alak, hetediknek oda szorult a vándor diák, mielőtt passusát a vendéglős átvette és aztán cifrára kiegészített mely esereptányért, fakanalat, bieskát, meg egy darab kenyeret élébe tett.

Az asztalfőnél magasra bodrozott és ujjával a világ minden része felé szétfésült dushajzatu, fiatal ember ült; sötét arczából gyilkosan forgó szempár villogott, inggallerja Petőfiként szétbontva szabadon hagyta nyakát; mellénye nem volt; luxus is lett volna, hogy hullánczó, domboru mellett szorítsa.

Ő játszta a Moor Károlyokat és ehez szabta nappali modorát is; mindig a cseh-erdőkben képzelte magát, mióta elhagyta a szappanhabve-

előre. Most a rendező úr veszi át a szerepet. Nevezük őt Jánosi úrnak, Jánosi úr tehát gondolkodik. Hosszu léptekkel méri végig a színházát alakított vendéglő termét, és végre megállapodik a darabra nézve.

Elő fog adni a „Vén daráz“-t. Éppen műkedvelőknek való darab. Három felvonás. Eltart 10—1/11 óráig. A közönség sokat nevethet. A szereplők szintén nevethetnek — egymáson. A szükséges szereplőket össze lehet szedni. Nem kell „katonaság“, „nép“, „vendégek“ stb., melyekre statisztákat fogni nehéz. Még ez is könnyen ment.

Következik a szereposztás. Ez már nehezebb feladat. A rendező és a nöegyleti elnök első sorban a kijelölt hölgyek mamáit capacitálják, kik gyakran határozott ellenszenvvel viseltetnek „minden komédiázás“ iránt, s kereken kimondják, hogy biz ok nem engedik, hogy leányaikon pénzért neves-senek. Az itt elvesztett esatért a kisasszonynál kell megnyerni. Még pedig indireet uton. Egyik másik barátja leírja előtte a sok kellemes szorokozást, mit a próbák és előadás nyujtanak, és a kisasszony, midőn a szereppel megkínálják, minden befolyását felhasználja, hogy a mama és a papa engedélyt megnyerje. A férfi szerepek könnyebben osztatnak ki. Egy hét alatt megvan az egész.

Kitűzetik a próbák ideje. Olvasó, emlékező próbák tartása kezdődik. Ugyelő maga a rendező. Sugónak egyik kevesebb szereppel bíró egyén kéréti fel, azon időre míg szerepel, felváltatván. Sugó úr beül a kóterbe.

A hős elmondja első monológját, és erősen gestikulál. Az inas irigyen nézi őt és gondolkodik. Korántsem azon, hogy szerepét miként alakítsa,

rést. Jobbján ült Amáliája, kinél olykor-olykor, ha a koresmán kívül is aludni ment, meg-megszállt és a ki tündér ujjával két ingét mosta, szépen kivasalta és a szinpadra fodrokkal, másikkal föl-piperézte.

A másik három színész csak olyan Raczman-Schaffler-féle öötöl-hatodrendű nagyság volt a bandában, kiéhezett alkapesokkal, mohón pislálkozó apró szemekkel, melyek a potyaborra lestek.

A két nő hulladozni kezdő hujlott virág volt, melynek szirmairól már csak esinált méz folyt, és a hamvas szendesség, harmat nélkül áradozott a keblükből.

Alig vették a vándor diákat szóhegyre, ki jóízűn elkötővén a színészekről a tálban alighagyott móres részt, sietett a szinterembe szavalni.

A terem teli volt gyermekekkel, kik a szinpadot és a termet söpörték, meg az ülőhelyeket rendbe rakták.

Egy rózsapiros jóképü kövéres alak, a szinpadon neki gyürközve méceket öntögetett, munkája közben a sürgölődvé forgolólvó gyermek segrege rá-rivalgott serkentésképen s egyik dolgát terhes szuszogással végezve, a kortinák spárgázásához fogott.

A jól táplált fizikumú egyén, a társulat jeles apaszínésze volt, ki a vékony proporezió mellett az általa kitűnően kegyelt spékelt kappan pesenyéhez nem igen juthatván, a jövedelmező világo-sítás és díszítés mesterségét is üzte, melyhez a terem söprésé is tartozott.

Az élelmes apaszínész, a minden városban seregestől található és ingyen komédiát látni vágyó gyermekekben jó kisegítőket talált, kiket aztán a karzatra bocsátott; csak a mécsöntés és díszítés-hez nem akadt segédje, a mit pedig nem bízhatott gyermekekre.

Eppen kapóra jött hát neki a vándor diák, az ujdonna sült színész, kit terheesebb munkájához tüstént le is félt.

Először kortina spárgázásra és huzásra tanította be, aztán a mécsök öntésére. Bánta is a diák, csakhogy bent lehetett, a szentelt oltár függőnyeik közt.

A szinterem tömve volt, Maresát adták; a kezdő színész első examenét tette le a kortina huzzásban.

Éder Luíza játszta Maresát! sugár magas öztermetű, karesu derekán, széles vállain ugy állott a markotányosné doka és piros szoknya, mint valami Amazon királynőn.

Arézának ritkán elszórt szeplői ugy illettek neki, mintha megannyi apró szépség-pettyek lettek volna, melyek közül csillogó fekete szempárja, gyilkoló tüzet szórt a nézők szívébe. Magasabban képzett és jelesen iskolázott mezzo-sopran hangjával inkább operákban tündökölt, de azért a népdalokat is hatással énekelte.

Előadása, kivált akkori időkhez — túlfinom, túldiskrét volt; mintha mindig előkelői szemelyeket ábrázolt volna, és így különösen a népies szerepekben, a művészi egyénítés rovására játszott De jól állt neki minden, mint apró szeplői, meg még a társalgási salon szerep is.

hanem mily ügyig alatt adhassa azt vissza. Hisz az sértés egy Taliga Bélára, hogy egy ily hitvány inas szerepet kell játszania, míg ama Verika Lajos az első hős. Ő nem játszik, inkább beköti ujját, s azt mondja: nem lehet rá fehér keztyűt húzni, a mi az inasnak kompetál — s visszalép. A szerepet odaadják Sipos Gyulának, ki átnézve azt, a világ minden kincseért sem eserele az első szerelmessel. Előre hallani véli a tapsokat, s gyakorolja magát, mínt lép ki a kihívásra, mely nem fog elmaradni. Ő oly szerepet alakít abból, melyet a műkedvelőtől még nem láttak.

A próbák tehát megkezdődnek. A mamát játszó kisasszony kissé aprehendál ugyan, hogy oly vén hössel áll szemben, s csak az által vigasztalódik, hogy az öreg hős, ha szürke álhaját és szakállát leveszi — teljesen ifjú. A naiv szerelmes nő pirul az első valomás alatt és világért sem merne rátekinteni az első szerelmére, kit meg kell ölelnie. A boldogság jelenete alatt pedig, midőn egymás keblére kell borulniok, a kisasszony kirántja magát a nem cachirozott ölelésből, s sirva félrevonul.

— E részt ki kell hagyni a darabból, ezt én nem játszom. Én meghalok szegyenletemben!

— De kisasszony, hisz az játék, a közönség úgy is tudja, hogy nem komoly dolog, — igyekszik a rendező megnyugtatni; az első szerelmes pedig kezét csokolja így szól:

Gondolja kegyed, hogy nem én, hanem az, ki ön előtt legkedvesebb, áll szemben kegyeddal, s minden sikerülni fog.

Végre a mama dorgálására visszamegy az ölelő karok közé, de kiköti, hogy „csak messziről szabad“.

(Vége köv.)

A kortina kötelét szent áhitattal kezében tartó diák is úgy bele bámult a markotányosné esodálába, hogy nem hallotta a sugó második csöngetését a kortina lebecsütására s ha mestere Boer bácsi nem rázza meg jól a fülét, talán ma is a kezében ragadt kortina kötéllel ott státálna a bajai színpadon.

Ujfalusi olyan ezeremester színész volt, e kívül nagyon híres heg-düs és karmester. Marcsában Antal játszott a és pórúfi komikus naivitását ép olyan találó színekkel tudta festeni, mint, mikor már a hadnagyi aranyos uniformisban parádézott.

A népdalokat oly eredetiséggel és oly hűvel, a hangoknak olvadozó légységéből a szilajabakba való művészi enygetés, olyan átmeneivel énekelte, hogy nem tudott eltelni vele a közönség és előadás után virradatik folytatták vig-poharazások közt, a szíves vendéglátók házaiban. Talán ennek is tulajdonítható, hogy hangja azután csökkent és nem vált be második Fűredinek.

De Ujfalusi igen kitűnő drámai színész is volt, a mi nemesak „Szökött katoná-jából, hanem „Moor Ferencz“-éből is kitűnt, e mellett ügyes rendező is volt. Igazi omnibus a társulatnak.

Boer a kedélyes apák és nagybácsikat adta, ritka játékaért mindenki szerette és már megjelensével is derültséget idézett elő.

Ő volt a társulat legélelmesebb és legruhásabb embere, az igaz, hogy feleségével együtt — ki szintén, alkalmazható jó színész volt — természetüknél fogva nekik kellett a legtöbb; nem is igen vonta meg maguktól semmit, a jövőről pedig még ráértek gondolkodni.

Boer bácsi úgy a keze alá fogta a diákat, hogy már egész famulusává tette és nemesak a világosítási meg díszítési, sóprési munkákat végeztette vele, hanem még a csizmáit is subiezkoltatta, mely sokféleségért aztán kocsatot kapott a diák, azaz: a könyhapatkán kímárogathatta a jóféle étel maradékok.

## Levelezés.

Topolya, 1880. aug. 30-án.

Tekintetes szerkesztő úr!

E színlapot, mint curiosumot küldöm. Hogy csakugyan a könyhullajtásig neveltség, kaczagni való legyen e darab — arról már jó eleve gondoskodott — egy tisztviselő, ki előadás alatt a darabba bele beszélt s végre, hogy annál érdekesebb legyen közreműködése, tele torokkal — a zenészeket magához intve — dalolt, mintha csak ő lett volna a megtestesült peleskei notarius. De hadd szólják az ékes nyelven szerkesztett színlap:

Tekervényes, leleményes, rettenetes, rémséges, borzasztó, keserves, irtóztató, fájdalmas, s könnyhullatásig neveltség kaczagni való bohózatosság, tréfás dal-zenegedelmekkel néhány felvonásban,

itt először.

Bérlét. Topolyai színház. 3. szám. A kaszinó termében

Erszénesy István dalszintársulata által ma vasárnap 1880. augusztus 22. adatik:

**A botcsinálta doktor**  
és  
a néma menyasszony.

Sírás nélkül végignézhető, óriási megnevetető mulatságopróbába irt igazi bohózat 3 kortinafelhuzás s ugyanannyi leeresztésben. Irta a hírneves Moliere. Fordította a nem épen híres István de Demkő, kit ne bánson a mennyi. (Rendező Erszénesy.)

1. felv.	2. felv.
„A fájdalmas diploma“	„A legény a legjobb orvosság“
Vallják a szegényt...	Prescribál a doktor
Pattog a bot hátán,	De nem jó a gyógyszer,
Fájdalom és keserv	Segit a patykás,
Tükröződik arcán.	Czél van érve ezzel.

3. felv. „Vége a bolondságnak.“  
Boldog a patikus,  
Mert a ezél elérve,  
Megbukott a doktor  
S a darabnak vége.

A beszélő personák.

Gere Márton, gazdag falusi birtokos	Gaal.
Constantia, leánya. (néma)	Erszénesy.
Kislaki Jenő, fiatal földes ur	Szigethy.
Kozma, béres	Szilasy.
Panni, felesége	Szigethyné.
Lukács, szolga	Markó.
Rigó Mátyás, részeges hársfestő	Erszénesy.
Rebeka, felesége	Markóné.

Történi egy kis faluban, távol a világ zajától.  
Helyárok: Elsőrendű ülőhely 70 kr, másodikrendű 50 kr, földszint 40 kr, karzat és gyermekjegy 20 krajczár.  
Kezdeté pont 8 órakor.

Sz. E.

## Egy hét története.

Budapest, 1880. szeptember 1.

Azon anathéma, melylyel a kritika Vasseur „Pipaes“-át ápril hóban sujtotta, természetlen földbe hullt, mert Rákosi ügyes tolla törülte és jobbakkal pótolta azon helyeket, melyek sikamlósága a darabot a színpadról egy időre elvonta. Most ismét előttünk áll az operette s ismét élvezhetjük

azon szép dallamokat, melyekről egy ízben megemlékeztem.

A nachtfolteri electricismus ez új alakban unalmasnak tartja az operettet, de a közönség örömmel nézi, ennek kedvéért történt az átdolgozás, mert szó ide szó oda: bűn volna Vasseurt mellőzni. Erdősi szerepét ezuttal Sió Irma adta. Ritkán látjuk, de mikor fellép, biztos szerepében. Játékát kiemelendően tartjuk, hangja azonban — még iskolát kíván.

Kedveltünk a messze földről visszatérvén, a „Sárga esikő“-ban tegnap először fellépett. Egy újdonság nem vonz annyi közönséget, mint azon hír, hogy Blaháné ismét körünkben van s játszik. A színház az utolsó helyig megtelt s nem győzte rég nem látott kedvenczet eléggé időzőlni s virágözönnel megtisztelni. Visszatértevel a népszínmű a repertoírban méltó helyet talált. A közleledő hét — úgy látszik örökemlékü lesz. Ma a „Piros bugyelláris“ megy s nyolcz napon belül a „Falu roszsa“ mellett a pályanyertes „Legény bolondja“ s a dícséretre méltotat „Borzáné Marcsája“ kerül színre. Ezek után azok nélkül legtöbb kifogás alá vett „Beesület szegénye“ vétetik elő Blahánéval. Ekkor öt azon óra, melyben az e darabról annak idejében kifejtett azon szerény nézetem érvényre jutand, hogy Makróczy darabja kellő méltánylásban részesülend s kivivandja magának az állandó elsőseget azon darabok felett, melyeknek első helyet csak a sok előzetes láрма s azon körülmény szerzett — egy időre, hogy Blaháné vitte a főszerepet.

F. hó 10-én kerül először színre Lecocque új operette-je „A szép perzsalány“ az újonnan szerződötött Hegyi Arankával s Komáromi Mariskával a főt szerepekben.

A nemzeti színház lefolyt hete sikerült repertoírt mutat fel. Vigjáték terén „Rosenkranz és Gildenstern“-t, s Dumasnak egyik újabb vigjátékát hozta. Vasárnap eredeti darabot Dobsa „IV. László“-ját új betanulással, Nagy Imre s Kassainé remekelésével s Fáy Szerena kitűnő játékaival látnak. Myze leánya utóbbi kezében a képzelhető legjobb alakítás s be kell vallanunk, hogy Fáy Szerena mindinkább halad.

Az opera holnap Keleti Katinka asszonyban vendéget időzől. A kürtölt művésznő első fellépéteül „Mignon“-t választá. A sikerről legközelebb. Tegnap „Hamlet“-ben a szabadságáról visszatért Bartolucci lépett fel.

N e m ő.

## Fővárosi hírek.

— **A nemzeti színház** operai személyzete kegyetes ténylet készül. Küldöttségileg kérte föl Kőszeghy Károlyt, a nemzeti színház operájának 37 év óta állandóan buzgó és jeles dalművészt: engedné meg, hogy tiszteletére jubiláris előadást rendezhessenek. A veterán művész, kit újpesti házában Odry Lehel vezetése alatt kerestek föl, meghatva egyezett bele pályatársainak kérésébe. Hir szerint a „Fekete domiód“-t szemelték ki, mint a melyben Kőszeghynek egyik legkitűnőbb szerepe van. A diszeloádáson kívül lakoma is lesz, melyet alkalmasint az irók és művészek társasága fog rendezni.

— **Deák Pál**, „A menyasszony kedvese“ szerzője, azt írja nekünk, hogy ő darabját f. évi május 15-én nyújtotta be a népszínházhoz, Makróczy urral pedig csak a „Beesület szegénye“-nek előadása után, július hóban ismerkedett meg s így igen sajnálja, ha Makróczynak éppen olyan eszméje van, mint a minő a „Menyasszony kedvese“-é.

— **Hevesi József**, szerkesztése mellett „Vasárnapi Lapok“ czimmel új társadalmi és szépirodalmi hetilap indult meg, mely tárgyalni fogja a hazai színes zeti viszonyokat is, s melynek szept. 1-én közzétett mutatónyiszama gon?dal és tapintattal van összeállítva. A 2½ ivre terjedő igen esinosan kiállított mutatónyiszam a következő kiválóan érdekes tartalommal jelent meg: A sajtó és a jó modor, Borostyáni Nándortól. — Egy második Ruy Blas, Lauka Gusztávtól. — Dalbokrétá: Egy volt honvéd, költemény Sárosy Gyulától. — Tünnő nyár, Benedek Aladártól. — Mentég, Reviczky Gyulától. — Az én piczim, Dengi Jánostól, Tornyosult... Mészáros Istvántól. — Egy nászjég, S. S. től. — Tárca: Egy szeszély, két szív, rajz Hevesi Józseftől. — Titkos irások Hajnalkától. — Irodalom. — Színház. — Hírek. — Elegybelegy. — Aranypor. — Szerkesztői pösta. — A borítékon: Az olvasóhoz. — Jótékonyág. — Kérdések és feleletek. — Talányok. — Hirdetések. — Előfizetési ára: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 80 kr, negyedévre 1 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal Bpest, VII. Dohányutca 28. — Ismételve melegen ajánljuk művelt közönségünk és a szépirodalom kedvelőinek e vállalatot.

## Vidéki hírek.

— **A szombathelyi állandó színház**, melynek ünnepeles megnyitása e napokban ment véghez, 60,000 forintba került. Az újonnan épült színház minden tekintetben szebb mint a székes-felhévári, melynek építési költségei 190,000 frtra rugtak. Mennyire buzgólkodott Vas megye és Szombathely város derék közönsége a színház létesítésén, mutatja azon körülmény is, hogy az építők és iparosok fele árért dolgoztak. A színház belseje kiesiben a népszínház képét utánozza. A nézőtérben eltér vagy 500 ember, van benne 22 páholy, 100 zártszék, 80 erkélyszék tágas földszinti állóhely, másodemeleti ülő- s állóhely. A díszítés alapszíne sárga, gazdagon aranyozva, a kárpitos munkák vörös bársonyból készültek; a falakat díszes festmények és domborművek képezik, s a függőnyt Heinrich udvari festő készíté, a színpadot, Galló György, a népszínház jeles főgépésze s a díszleteket Lehmann festette. A színházban gáz és vízvezeték van.

— **Timár János**, elhunyt jeles színművésznőnek, a nyiregyházi vasut meletti sírkertben nyugvó hamvai felé emelendő emlékkő alapjához, az ottani gymnasiumi ifjuság, a műkedvelő társulat fennhathósága mellett tartott színelőadások jövedelméből, 8 frttal járult.

— **Esküvő**. Tarsányi Irén k. a. a színiképezde növendékét, a pécsi akademia tanára, Mutschenbacher Emil, a mult hó végén vezette oltárhoz. A kis menyecske, a színpályájától búcsút vett, hogy egészen családi örömkönn éljen.

— **Feléki Miklós** és neje művészetét négy este élvezte a gyulai közönség s viszonzásul mindig szép számmal jelent meg a színikörben, hol szünni nem akaró taps és virágosó, szebbnél-szebb esokrok és koszorúk s az utolsó előadások átnyujtott gyémánt ékítésű arany karperecz, mint Gyula város műpártolóinak ajándéka tanusították, mennyire méltányolja a közönség a főváros művészeit, a kik bizonyára oly szívesen gondolhatnak ez időzészükre. Göndöcs Benedek apát urnál voltak szállva, ki híres vendégszeretetének bőségszarujából tartós készséggel ünnepelet előkelő vendégeit. — A Feleki esték összes bevétele 700 frt volt.

— **Aradi Gerő** szintársulata, mult szombaton mutatta be magát a szarvasi közönségnek a „Kis doktor“ czimű operettben. Második előadásul, a megaranyozott „Legény bolondja“ került színre. Aug. 30-án pedig „Aszalai uram leányai“-t adták, féljg telt ház mellett. A társulat változatos műsora kétségkívül élvezetes estéket szerzend az ottani közönségnek.

— **Breznay Géza**, a S.-A.-Ujhelyben működő Kreesányi szintársulatának tagja, szeptember 1-én megvált a társulattól s már másnap Olaszországba utazott, nagybátyja Kossuth Lajos látogatására. A száműzött nagy hazafinál két hetet fog tölteni, onnan visszatérve, Aradra utazik téli állomását elfoglalandó.

— **Szegeden**, mint nekünk írják, augusztus 29-én műkedvelők által, Kuthy K. Béla rendezésével, jótékonycélu előadás tartatot, a szegedi állandó színház alapítókének gyarapítására; színre került a „Vereshaju.“ Az előadás, úgy szellemileg, mint anyagilag kitűnően sikerült. A közönség folyton derült hangulatban volt s a felvonások végén számos kihívás történt, különösen a rendező részésült a legnagyobb kitűntetésben, mit méltán meg is érdemelt, mert általános nézet, hogy még műkedvelők oly sikerrel nem működtek, mint ezuttal. Különösen megemlítendő Szávits Ilona k. a. a czim szerepben. Kuthy K. Béla a működő személyzet részéről is egy gyönyörű rózsaszín szalagall ellátott koszorúval jutalmaztatott. A pénziárnál befolyt 351 frt 20 kr.

— **Jakab Lajos** operette társulata mult hó 24-étől 27-ig Hubay Gusztáv szintársulatánál vendégszerepelt. Ez alkalommal előadták „Kapitány kisasszony“, „Fatinea“ és „Bocceccio“ operetteket.

— **Gáspár Jenő** színingagató, lemondott a beszterezébennyi színházról. Mint nekünk írja, a beszterezébennyi színingyi bizottság, utólagosan oly követelésekkel áll elő, melyeket tetemes anyagi áldozat nélkül lehetetlen teljesíteni. Ugyanis azt a kérdést intézték hozzá, ha képes-e hetenként legalább két új operettet előadni!! Erre Gáspár ur nem vállalkozott; előre látván biztos bukását, ezélszerűbnek vélte ideje korán beadni lemondását. E szerint a beszterezébennyi színházra valószínűleg ismét új pályázat tüzetik ki.

— **S.-A.-Ujhelyben** közelébb Dálnok y Kárpát júlalmául „Pry Pál“ angol vigjáték került színre először. A jutalmazotté volt a főszerep, melynek derekasan meg is felelt; alakítása s ügyes maszkirozásával egész élethíven adta a társadalom e felségét. Hogy a darab, kívánt hatást nem keltett, írja a „Zemlén“ az mind a divatra ver-

gödött operettek büne, melyek érzékesiklandozó természetükkel a közönség izlését is annyira megmáknoyozták, hogy most már nagyon nehezen ébred az fel a finomabb komikum érintéseire. Az előadást nagy közönség nézte végig, miáltal megmutatta, hogy Dálnoky tehetsége iránt nem érzéketlen. — Molnár Erzsébet asszony „Fatinieza” ez. operettet választotta jutalmául.

— **Vigh Karoly** karnagy, ki a nyáron Szentesen, a polgári iskola énektanára volt, ez állomását elhagyva, múlt hó 24 én ismét a színészethez jött s a Szarvason működő Aradi Gerő társulatához szerződött.

— **Temesváry Lajos** társulata jelenleg folytonosan szép közönség előtt játszik, felváltva Kulán és Várházban. Ez utóbbi városban eddigelő előadták „Háromesőri kacsát”, „Sárga csikó”, „Égy pohár víz”, „8 ik pont”, „Grengeóár”, „Titkár és szakács”, „Kornevilli harangok” stb. A verbászi közönség nagy számmal látogatta ez előadásokat. Hegyi Aranka k. a fölléptére (Kornevilli harangok) a kulai szinkör zsufolásgit megtelet. Hegyi A. Szerpolettel nagy hatással játsza, de bőven kijutott a tapsból a többi szereplőknek is. Zsermént Munkácsiné, Hanrit Mezey Miksa, Grenisöt Munkácsy, Gáspár apót Dálnoky Gyula személyesíték igen szép sikerrel.

— **Hubay Gusztáv** szintársulata, folyvást nagy deficizzel küzdött Rima-Szombathban; még Jakab Lajos operette testülete sem volt képes a közönséget merev közönyéből fölriasztani. Hubay ur szomoruan panaszskodik, hogy július 3-ika óta, aug. végeig oly szembetűnő kevés jövedelme volt, minőt még mióta igazgató nem ért meg. Pedig repertoriája eléggé változatos volt, mint ez a következő összeállításból látható. — Julius 3-ikától szinre kerültek: Brankovics György, Bajusz, Nem töröm a háznál, Tiszteletes ur keservei, Mirabeau ifjusága, Molnáry baka, Tolonez, Sárga csikó, Zsidó honvéd, Nótás Kata, Kóza Jutka, Borzáné Marcsája, Völgy liloma, Pók, Róza királyné, Mátyás király lesz. Fenn az ernyő niesen kas, Budapestben, Proletárok, Betyár kendője. Rendkívüli előadás Csók, Legény bolondja, Ill bacció (bűvész előadás), Peleskei nótárius, Saint tropezi uró, Pletykapad, Kapitány kisasszony, Fatinieza, Boccaccio, Veres haju, Beesült szegénye, utolsó előadásul Falu rossza. Augusztus 30-án a társulat Torna-Alljára tette át állomását.

— **Pálmay Ilka** tiszteletére Nagyváradon Bölöny József ur és szeretetre méltó neje, estélyt adtak, melyen a művész népdalokat s néhány operette áriát énekel elragadóan. A kedélyes estélyen, — mely reggeli két óráig tartott, — jelen volt Freund ur, a bécsi várszínház volt tagja s jelenleg a trieszti német színház igazgatója is.

— **Völgyi György** színigazgató, a napokban engedély kiadás vegett Esztergomban járt. A szolgabíró, hivatkozván arra, hogy a szini kerületek csak október elsejével szünnek meg s így Esztergomban október elsejéig csak a győri társulatnak van jussa, Völgyi Györgynek nem adhatott engedélyt, hogy szeptemberben a furdő vendéglőben néhány előadást rendezhessen.

— **Molnár György**, jeles drámai színészünk, a buzgó művezető és rendező, mint már jelezteük, 17 éves kötetben közzé teszi nagybecsű emlékiratait. A munka, melyből lapunk mai száma érdekes mutaványt közöl, szept. 20-án jelenik meg. Előfizetési ára 1 ft, mely összeg szerzőhöz küldendő S z a b a d k á r a. Előfizetéseket lapunk is elfogad s az aláírási ív szerkesztőségünkben e czélra ki van téve. Ajánljuk e művet, helybeli és vidéki olvasóink becses figyelmébe.

— **Id. Bokor József**, Miklósy társulatának volt tagja, Egerben maradt s daltársulatot alakít, melyekkel apróbb operetteket, énekes bohózatokat s vigjátékokat fog előadni. Az előadások, tetemesen leszállított helyárrakkal, mint előre tervezték, tegnap szombaton kezdődtek, mely alkalommal a Tignani vezetése alatt álló Terpsichore-ballettársulat is fel lépett.

— **Egerben**, az utolsó három előadásra nyitott bérlet, eléggé kedvezően ütött ki; az előadások többnyire szép közönség előtt, jó kedvvel folytak le. A társulat tagjai egyenként és összesen megmutatták, hogy hivatásuk tudatával bírnak s valódi művezetőt képesek nyujtani. — A társulat — mint halljuk — két részre oszlott, fele Jászberényben, másik fele pedig Gyöngyösön építette föl Thália-csarnokát. Vajha nagyobb szerenese érne őket az új állomáson mint Egerben!

— **Rövid hírek.** Csütörtökön lépett fel Sz. N é m e t h J ó z s e f először Nagyváradon, a „Böréger” operetben. — M á n d o k y Béla és igazgató-társai, hír szerint, lemondtak azon tervről, hogy Bukarestbe menjenek társulattal. — Molnár György f. hó 8-án elhagyja Gyorokot, és téli állomására Szabadkára utazik. — A z t r e b e s g e t i k, hogy Szombathely városa nem hajlandó a

téle, szintársulatnak adni ki új színházat, hanem műkedvelők fegnak benne játszani. Hát ennyire jutott volna már a vidéki színészet? ! . . .

## Külföldi hírek.

— **Patti Adél** kastélya, Craig-y-nos, melyet tavaly vásárolt, s földszítésére, restaurálására 400,000 frtot költött, a legpompásabbak egyike Angliában, s méltó volna bármelyik fejedelemezhez. A diva utolsó föllépése után a Covent-Gardenben, — kihitták 17-szer, s több mint száz virágcsokrot dobta lábaihoz, — elutazott Londonból, s válogatott, kis, de vig társaság közepette utazott Craig-y-nosba. A társaság tagjai — többnyire szemely barátai Pattiának, — írók, művészek s London legelőkelőbb lovagjai. A tulajdonképeni installáció előestéjén, nagy rivalgással, diadalivekkel, gyermekek virágszórásával és mozsárágyu dörgéssel fogadták. A kastély gazdagon föl volt lobogóviza, ragyogón kivilágitva, százéves dalnok fogadta a divát a kastély kapuja alatt, nehezen megérthető verseivel, s a parasztek számai dörgék a „hurráh!”-kat. Patti azzal hálálta meg fogadtatását, hogy tisztelőinek fényes ünnepelet és tüzijátékot rendezett. A tüzijátékot mr. Brock, a kristálypalota Stuerjerje rendezte, s hallatlan dolgokat produkált; Patti Adél és Nicolini areképe lángokból, leghíresebb szerepei tüzeseben égtek stb. A bájos kis diva annyira el volt ragadtatva, hogy kaczagott miut a gyermek, s folyton esküdözött, hogy ő még életében ilyen boldog nem volt. Később énekel s a parasztek előtt, kik messze földről jöttek ide, hogy a világ első énekesnőjét láthassák. Azt a tetszevihar, a mibe ezek a lelkes parasztek kitörték Patti éneke után, leírni lehetetlen, de Patti könyes szemmel mondá, hogy az emberek örvendő kiáltásai jobban estek szívének, mint bármelyik aristoerata páholy, bravó bravissimá!-ja. Patti nemsokára furdőbe utazik, de szeptemberben visszatér, s ekkor a Walesi hercege, a manchesteri hercegnő, Lonsdale grófné, s más, az angol társadalom csillagainak fogadja látogatását.

— **A bécsi burg-színház** szept. 1-én nyitották meg Goethe „Egmont”-jával.

— **Sarah Bernhardt**nak, a dán király érdemrendje gyémántokkal ékített jelvényeit adta, a mi oly kitüntetés, mely színésznőt, még eddig nem ért.

— **A „Comédie Française”** egész eszenben ülte meg. m. hó 25 én fönnállásának kétszáz éves jubileumát.

### Szerkesztői üzenetek.

— Kerner József karnagy urnak, Helyben. Sziveskedjék szerkesztőségünket valamelyik nap, a délutáni órákban meglátogatni.

— T. G. urnak Bruck A. D. Leitha. A lapot elküldtük. Tehát 10 nap múlva! Nines semmi megbízásunk.

— Szemesi István urnak Mohács. Még mindig semmi? A türelemnek is van határa! . . .

## Állandó rovat.

Kormányengedéllyel bíró színigazgatók jelenlegi állomásai:

Aradi Gerő Szarvas. — Balog Alajos Marczali. — Benedek József Nagy-Bánya. — Bényei István M-Sziget. — Beödy Gábor Szombathely. — Bogdy Alajos Adony. — Csóka Sándor Mohács. — Kárpáthy György Keszthely. — Gáspár Jenő Duna-Szerdahely. — Hubay Gusztáv Torna-Alja. — Károlyi Lajos Balaton-Füred. — Homokay László Csongrád. — Jakab Lajos. B. Gyarmat. — Kétszery József Mező-Csáth. — Köszeghy Endre Arok-Szállás. — Kreesányi Ignác S.-A.-Ujhely. — Mándoki Béla Nagyvárad. — Miklósy Gyula? — Nagy Mihályné Sárobgárd. — Szabó Antal Abrudbánya. — Szegedi Mihály Nagy-Lak. — Sztupa Andor Déva. — Temesvári Lajos Kula. — Várady Ferencz Csik-Szereda. — Várnay Fábian Erdőd. — Völgyi György Ésekujvárt.

## Ajánlkozások.

22. Kedélyes apa és jellemszínész; (népszinművekben ajánlja magát mint zenészek tanítója.) 75 ft g. 35 ft e. fél j. j. és u. k.

\* Drámi szende 40 ft g. 20 ft e. és u. k.  
\* Betanult kard. és segédszínész vagy sugó 30—35 ft g. 10 ft e. és u. k.

28. Operette tenor és népszinműénekes; neje segédszende és naiv. A férfi egyedül is elszereződik 100 ft gagera.

29. Operette buffo és másodnépszinműénekes; neje másodsoubrette 70 ft g. előleg semmi, fél j. j., és u. k.

30. Betanult kardalnok bass II. és segédszínész 35 ft g. 20 ft e. és u. k.

36. Drámai és társalgási színész.

41. Népszinmű-énekesnő 60 ft g. 30 ft e. 2 fél j. j. és u. k.

44. Festő és segédszerelmes 70 ft g. 30 ft e. fél j. j. és u. k.

64. Komikus, operetben buffót énekel, vagy sugó 40 ft g. 10 ft e. és u. k.

65. Betanult kardalnok és segédszínész, vagy sugó 30—35 ft g. 10 ft e. és u. k.

72. Másodszerelmes és jellem. neje kard. segédszínész vagy pénztárnoknő 65 ft g. 30 ft e. fél j. j. és u. k.

79. Kardalnok és segédszínész, kedélyes apa; neje kard. és segédszínész 55 ft g. előleg semmi csak u. k. Rőgtön is mehetnek.

81. Népszinmű-énekes és operette-buffó; neje másodoperette énekesnő és soubrette 100 ft g. 40 ft e., fél j. j. és u. k.

83. Segédszínész, komikus, kardalnok, és festő; neje másodszende. 60 ft g., 20 ft e., és u. k. Rőgtön mehetnek.

84. Társalgási lyrai szerelmes, neje fiatal másodanya és komika. 60 ft g., 20 ft e., fél j. j. és u. k.

85. Jellem és másodapa 35 ft g. 25 ft e. fél j. j. és u. k.

95. Komus és kedélyes apa 45 ft g., 20 ft e. és u. k.

96. Másodapa vagy sugó; neje kard. és segédszínész, kelékes és szinlajosító. 50 ft g. 20 ft e. és u. k.

104. Sugó vagy betanult kardalnok bass I. és segédszínész; neje betanult kard. és segédszínész nő sopran I és másod soubrette, 55 ft g., 10 ft e. és u. k.

106. Paraszt anya és komika, leánya másodszende és naiv. 80 ft g., 40 ft e., 2 fél j. j. és u. k.

108. Betanult kardalnoknő sopran I. és segédszínész. 35 ft g., 20 ft e. és u. k.

110. Operette-buffó, bonviván; neje, fiatal anya és társalgási. 70 ft g. 40 ft e. egy j. j. és u. k.

122. — — — — —

123. Karmester; 80 ft g., 1 ft. vezényleti díj, 50 ft e.; neje másodoperette-énekesnő, 45 ft g., fél j. j., 16 ft u. k.

124. Karmester (zongorista) 60 ft g., 30 ft e. és u. k.

125. Népszinmű- és másodoperette-énekesnő kisebb társulathoz, 50 ft g., fél j. j., 15 ft e. és u. k.

126. Komikus és kedélyes apa, operetben is részt vesz, 50 ft g., 20 ft e., fél j. j. és u. k.

127. Operette buffó, apa és jellem.

128. Operette-buffó, bonviván, pedans és burlesk komikus. Feltételei szerények.

129. Operette-buffó és kedélyes apa, minden operetben be van tanulva; neje betanult kardalnoknő, sopran I., 120 ft g., 60 ft e., fél j. j. és u. k.

130. Karmester.

131. Operette-buffó, és népszinmű-énekes, 50 ft g., 25 ft e., fél j. j. és u. k. Rőgtön is mehet.

132. Kardalnoknő és segédszínész, sopran I., 25 operette és 30 operában van betanulva.

\* Népszinmű- és másodoperette-énekesnő, 80 ft g. 40 ft e., 10 ft u. k., fél j. j.

133. Apa és jellem, 50 ft g., 15 ft e. és u. költ.

134. Népszinmű-énekes és pedans apa 35—40 ft g., 30 ft e., fél j. j. és u. k.

135. Kardalnoknő, sopran I. és segédszínész, 30 ft g., 1/4 havi előleg és u. k.

136. Népszinműénekes tenorbariton; neje népszinműénekesnő és soubrette kisebb társulathoz. 60 ft g., 30 ft e., 2 fél j. j. és u. k. Pestől.

137. Elsőrendű drámai és vigjátéki anya és finom komika. Feltételei szerények.

138. Szerelmes és jellem. 40 ft g., 20 ft e., fél j. j., u. k.

Keresünk elsőrendű énekesnőket.

## Nyilt-tér.\*)

— Zöldi Gruner Márton, ismert iparlovag, kinek éltető eleme a szedélges, Duna-Szerdahelyen, Gáspár Jenő szintársulatának megérkezte előtt egy héttel, az igazgató nevében bérletet gyűjtött, s miután ez nem sikerült, előadást hirdetett, természetesen csak ő maga játszott volna, azonban a rossz idő következtében az is elmaradt s így pénzhez sehogyssem juthatván, a vendéglőlől 5 napi ott tartózkodás után, a vendéglői számla ki nem fizetésével megugrott. Hát az ilyen egyén megérdemli, hogy a színészegyesület tagja legyen? Ajánljuk a közp. igazgató tanács figyelmébe!

Duna-Szerdahely, 1880. aug. hó 30-án. T. Gy.

\* E rovatban foglaltakért, mindig a beküldött illeti a felelősség. Szerk.